

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **Ing. J. H.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. 11. 2014, č. j. 31 Af 24/2014 - 104,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Hradci Králové usnesením dne 10. 11. 2014, č. j. 31 Af 24/2014 - 104, zastavil řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 7. 2013, č. j. 17340/13/5000-14504-711335, z důvodu nezaplacení soudního poplatku. V odůvodnění tohoto usnesení krajský soud nejprve popsal průběh soudního řízení. Žalobce se domáhal zrušení, případně vyslovení nicotnosti, rozhodnutí žalovaného a jemu předcházejícího rozhodnutí Finančního úřadu v Jilemnici ze dne 26. 11. 2012, č. j. 66930/12/259960603261. Současně podal návrh na přiznání odkladného účinku žalobě; později požádal o osvobození od soudních poplatků, ustanovení zástupce a namítl podjatost všech soudců krajského soudu. Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 19. 6. 2014, č. j. Nao 184/2014 - 63, námitce podjatosti nevyhověl. Krajský soud posoudil prohlášení žalobce o jeho osobních, majetkových a výdělkových poměrech a usnesením ze dne 3. 10. 2014, č. j. 31 Af 24/2014 - 91, nepřiznal žalobci osvobození od soudních poplatků, nevyhověl návrhu na ustanovení zástupce, vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku za žalobu, zamítl návrh

na přiznání odkladného účinku žalobě a uložil žalobci zaplatit soudní poplatek za rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku. Žalobce soudní poplatek ve stanovené lhůtě nezaplatil, na místo toho přípisem ze dne 26. 10. 2014 znovu požádal o osvobození od soudního poplatku, přičemž bez bližšího odůvodnění uvedl, že na jeho straně trvá překážka trvalejší povahy, která jej ohrožuje na životě a brání mu v řádném výkonu jeho práv. Žalobce současně znovu požádal o ustanovení zástupce, přiznání odkladného účinku žalobě a vznesl námitku podjatosti všech soudců krajského soudu v aktuálním obsazení. Krajský soud nepředložil námitku podjatosti Nejvyššímu správnímu soudu, neboť o ní již bylo rozhodnuto a žalobce neuvedl žádná nová tvrzení. Ze stejného důvodu již krajský soud znovu nerozhodoval o žádosti o osvobození od soudních poplatků či ustanovení zástupce. Krajský soud konstatoval, že vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku a vzhledem k tomu, že tak žalobce ve stanovené lhůtě neučinil, došlo k naplnění podmínek pro zastavení soudního řízení podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

V kasační stížnosti proti tomuto usnesení žalobce (dále jen „stěžovatel“) namítl, že krajský soud nezohlednil skutkový a právní stav projednávané věci, neboť nepřihlédl k podáním stěžovatele ze dne 26. 10. 2014. Konstatoval, že mu bylo upřeno právo vyjádřit se k závěrům soudu a že osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu a ustanovení zástupce v řízení o žalobě bylo důvodné. Stěžovatel požádal Nejvyšší správní soud o osvobození od soudních poplatků, ustanovení zástupce a přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Usnesením ze dne 18. 12. 2014, č. j. 4 As 253/2014 - 9, Nejvyšší správní soud zamítl návrh stěžovatele na ustanovení zástupce, neboť shledal, že ustanovení zástupce není nezbytně třeba k ochraně práv stěžovatele.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu „[v] řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků není třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, www.nssoud.cz).

Citovaný právní názor lze bezpochyby aplikovat též v projednávané věci, neboť striktní trvání na podmínce zaplacení soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti by způsobilo jen řetězení téhož problému, případně by mohlo vést k nepřípustnému odepření přístupu k Nejvyššímu správnímu soudu. S ohledem na tuto skutečnost netrvá Nejvyšší správní soud na platbě soudního poplatku, ani na povinném zastoupení advokátem.

Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a to z toho důvodu, že přiznáním odkladného účinku se podle § 73 odst. 3 s. ř. s. pozastavují účinky napadeného rozhodnutí pouze do skončení řízení před soudem. Rozhodování o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku by tedy nemělo žádný smysl za situace, kdy se řízení tímto rozsudkem končí a rozsudek je vydán neprodleně po nezbytném poučení a uplynutí lhůty k podání námítky podjatosti vůči soudcům Nejvyššího správního soudu.

pokračování

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Stěžovatel ve své kasační stížnosti označil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b), c), d) a e) s. ř. s. Nejvyšší správní soud však musí konstatovat, že krajský soud napadeným usnesením řízení o žalobě zastavil, rozhodl tedy o tom, že v soudním řízení nebude pokračováno. V takovém případě z povahy věci pro stěžovatele přicházejí v úvahu pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení, přičemž pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o zastavení řízení, a dále dle písm. c) uvedeného ustanovení, spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98).

Podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. „[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.“

Kasační stížnost není důvodná.

K námitce, že krajský soud rozhodl na základě domněnek, ke kterým nebylo možné se vyjádřit a které jsou v rozporu s předloženými podklady, Nejvyšší správní soud již stěžovateli v minulosti sdělil, že český právní řád soudům nestanoví povinnost, aby s účastníky řízení konzultovaly své úvahy (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2014, č. j. 4 Afs 177/2014 - 24). Stěžovatel měl možnost přednést veškerá svá tvrzení a nahlížet do spisu. Skutečnosti a úvahy uvedené v odůvodnění napadeného usnesení jsou koherentní a podložené spisovým materiálem.

Nejvyšší správní soud nepovažuje za důvodnou námitku, že krajský soud nepřihlédl k podání stěžovatele ze dne 26. 10. 2014. V odůvodnění napadeného usnesení krajský soud konstatoval, že obsah předmětného podání neobsahuje žádná konkrétní tvrzení či návrhy důkazů. Takové hodnocení považuje Nejvyšší správní soud za zcela přiléhavé a dostatečné. Stěžovatel toliko obecně sdělil, že podle vlastního názoru splňuje podmínky pro ustanovení zástupce a osvobození od soudních poplatků, přičemž poukázal na svůj nepříznivý zdravotní stav. Žádné bližší skutečnosti ani důkazy ovšem neuvedl.

Nejvyšší správní soud opakovaně konstatuje, že podle § 36 odst. 3 s. ř. s. „[ú]častník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly. Přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti.“ Základní podmínku pro osvobození od soudních poplatků tedy tvoří povinnost žadatele doložit, že nemá dostatečné prostředky. Tuto podmínku však stěžovatel v průběhu celého řízení před Krajským soudem v Hradci Králové nesplnil. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu „[p]ovinnost doložit nedostatek prostředků je jednoznačně na účastníkovi řízení, který se domáhá osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.). Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a

majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje“ (srov. usnesení tohoto soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, publ. pod č. 537/2005 Sb. NSS).

V řízení před krajským soudem nebyly zjištěny skutečnosti, které by odůvodňovaly osvobození stěžovatele od soudních poplatků. Stěžovatel byl povinen podat krajskému soudu důvěryhodný přehled o svých osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Nesplnění této povinnosti nelze nahrazovat kusými údaji o finančních výdajích a závazcích stěžovatele. Krajský soud postupoval v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu, když se po vydání usnesení ze dne 3. 10. 2014, č. j. 31 Af 24/2014 - 91, nezabýval další obsahově shodnou žádostí stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a vyzval jej k zaplacení soudního poplatku ve stanovené lhůtě. K této otázce se Nejvyšší správní soud vyslovil například v rozsudku ze dne 17. 6. 2008, č. j. 4 Ans 5/2008 - 65. Obdobně se vyjádřil Ústavní soud například v usnesení ze dne 14. 10. 2004, sp. zn. III. ÚS 404/04, nebo v usnesení ze dne 6. 5. 2010, sp. zn. III. ÚS 341/10. Vzhledem k tomu, že stěžovatel soudní poplatek nezaplatil, krajskému soudu nezbylo než řízení o žalobě v souladu s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích zastavit.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel nebyl v tomto řízení procesně úspěšný a žalovaný náhradu nákladů řízení nepožadoval, proto Nejvyšší správní soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. ledna 2015

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu